

Nr 351.

Av herr **Sandström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 40, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd.

Uti en till årets riksdag avlämnad proposition nr 40 har Kungl. Maj:t avgivit förslag angående ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd.

Bland andra nyheter upptager förslaget uti § 5, punkten 1 föreskrift om att arbetare i regel skola åtnjuta sammanhängande ledighet av minst tjugofyra timmars varaktighet för varje period av sju dagar samt tillika att sådan veckovila såvitt möjligt bör förläggas till söndag och till samma tider för alla vid ett arbetsställe anställda. Dispens från detta stadgande kan enligt förslaget meddelas av yrkesinspektionens chefsmyndighet — socialstyrelsen — efter hörande av vederbörande organisationer av arbetsgivare och arbetare, varvid dock ytterligare stadgas, att om inskränkning göres i den föreskrivna veckovilan motsvarande frihet från arbete bör såvitt möjligt beredas.

Nu finnes emellertid här i landet ett slags arbete, för vilket man med visshet på förhand vet, att den sålunda föreslagna veckovilan i regel icke kan tillämpas, nämligen arbetet med framflottning och isärskiljning av trävaror i flottlederna, det så kallade flottningsarbetet.

På grund av de oregelbundna förhållanden, varunder detta arbete utföres, och det stora beroendet därvid av rådande vatten- och vindförhållanden måste man tyvärr i flottlederna använda sig av söndagsarbete i synnerligen stor utsträckning. Att sådant arbete å söndagsdygnet dock av respektive arbetsledning icke igångsättes utan tvingande nödvändighet förstår man därav att detta arbete överallt betalas minst 50 procent högre än arbete å vardagsdygnet. Å andra sidan kan man ej före påbörjandet av flottningen i ett vattendrag med säkerhet veta, om sön- och helgdagsarbete där behöver tillgripas. Äro flottningsförhållandena för året särskilt fördelaktiga med lämplig vattentillgång och gynnsamma vindförhållanden, kan man nog vila över hela söndagsdygnet, men sådana förhållanden höra mera till undantagen, och regeln av obligatoriskt söndagsarbete vid flottningar kan utan vidare fastslås.

Nu händer ofta, att flottningen i ett helt vattendrag bortsättes på ackord till kooperativt arbetslag. Erfarenheten har visat, att dylika arbetslag så gott som alltid även arbeta helt eller delvis å sön- och helgdagsdygnet såväl för att i möjligaste mån säkerställa ackordet som för att bliva fria från det åtagna arbetet på kortast möjliga tidsperiod. Det är ej heller mycken mening uti att vid kamperande uti flottningshärbergen avlägset från hembygden ligga stilla

uti 24 timmar, medan vattnet minskar, utan man går gärna på så gott som i ett enda kör, tills flottgodset är framflottat över den åtagna flottledssträckan.

Genom att flottningen är utspridd över stora områden av Norrland, Dalarne och Värmland och bedrivs av en mängd olika arbetsgivare, vilka ej heller hava någon arbetsgivarsammanslutning, är det enligt mitt förmenande icke lämpligt och ej heller tillfyllest att arbetsgivarna i denna viktiga bransch äro hänvisade till att i varje särskilt fall ingå till yrkesinspektionens chefsmyndighet med begäran om undantag från den föreskrivna veckovilan. Sådan framställning skulle i en mängd fall ej heller medhinnas, då ju flottlederna ofta äro avsidet belägna med dåliga postförhållanden och man, som ovan sagts, ej kan på lång sikt beräkna, om arbetet behöver utsträckas över söndagsdygnet. Därtill kommer ju även, att den myndighet, som har avgörandet av dylika ansökningar i sin hand, icke har rätt fatta beslut utan att först hava hört vederbörande organisationer av arbetsgivare och arbetare. Då nu i de flesta flottleder finnas en del arbetare, som äro organiserade i Svenska skogs- och flottningsarbetarförbundet, inses lätt, att härav följer ytterligare dröjsmål genom att sagda organisation i så fall måste höras, men själv sannolikt ej kan avgiva yttrande, innan den satt sig i förbindelse med den underordnade avdelning, som tilläventyrs har medlemmar uti det flottningsarbete varom fråga är. Ett sådant dröjsmål med dylik ansökans behandling och besvarande medför dock ödesdigra påföljder, genom att under tiden antingen vattnet rinner undan eller en gynnsam medvindperiod försittes och flottningsresultatet därigenom kan misslyckas.

Det ena med det andra gör, att denna föreslagna 24 timmars veckovila ej alls passar för flottningsarbetet, och jag anser det därför nödvändigt, ja ofrånkomligt, att flottningsarbetet redan vid lagens antagande generellt undantages från de föreslagna bestämmelserna uti ovan omtalta punkt 1 av § 5 i den kungl. propositionen.

Någon risk, att flottningsarbetarna härigenom skulle komma att överansträngas, föreligger enligt mitt förmenande icke, då det dels här rör sig om ett friluftsbete och dels söndagsarbetet, som jag även ovan framhållit, är så pass dyrbart för arbetsgivaren att tillämpa, att det endast kommer att tillgripas uti trängande nödfall.

Man kan därjämte förutskicka, att ansökningar om dispens från den sammanhängande veckovilan, som ingåves av en flottningsförening, väl alltid komme att av den beslutande myndigheten beviljas, då den väl ej kunde vilja taga på sitt ansvar, att ett flottningsresultat äventyrades. Men det är väl i så fall bra meningslöst, att man tillskapar onödigt arbete och besvär, såväl för yrkesinspektionens chefsmyndighet som för flottningsarbetsgivarna genom att bibehålla en bestämmelse för flottningsarbetet, om vilken man redan på förhand vet, att den ej kan följas.

I sammanhang härmed må erinras om, att arbetet i våra flottleder är undantaget från den s. k. 8-timmarslagen just på grund av detta arbetes oregelbundna och säregna natur.

Med stöd av det sagda tillåter jag mig härmed föreslå riksdagen besluta,

att det i punkt 1, § 5 av i Kungl. Maj:ts proposition nr 40 till årets riksdag intagna förslag till ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 om arbetareskydd föreslagna bestämmelsen om 24 timmars sammanhängande veckovila ej måtte gälla arbete med flottning och utskiljning av trävaror i flottlederna och att förty nämnda punkt må erhålla ett tillägg av nämnda innehåll samt att vederbörande utskott måtte avfatta ordalydelsen av tillägget i fråga.

Stockholm den 17 februari 1931.

Nils V. Sandström.